

AACHEN—PEKEL NA ZEMLJI

General Courtney H. Hodges, poveljnik prve ameriške armade je bil včeraj primoran pričeti izvrševati svojo pretnjo, da poruši zgodovinsko mesto Aachen. — Rok za brezpogojno predajo je potekel ob 10.50, toda nobenega znaka ni bilo, da bi se nemški poveljnik v mestu hotel podati.

Mesto tega sta prihajala proti Aachenu dva nemška oddelka oklopnih čet, da bi porušila skozi ameriški obroč in bi šla obkoljeni posadki na pomoč. Medtem pa topovi in strogolave razbijajo mesto.

Ameriški letalci so sporočili, da so Nemci pričeli odhajati iz Aachena in se njihovi trupi pomikajo proti severovzhodu. Več sto nemških vojakov se plazi po polju vzhodno od mesta in se predajajo Amerikancem. Letalci so tudi sporočili, da sredi mesta divja velikanski požar.

Uro za uro je ameriška armada, ki je stala okoli Aachena, nestrpno čakala odgovora na ultimatum, ki je bil izročen v četrtek dopoldne. Tekom torke ponoči se je nekaj žena in okoli 200 vojakov pripelalo v ameriško črto. Mnogi vojaki so bili pijani. Vojaki so povedali, da se civilisti in mnogi vojaki želijo vpogniti neizogibnemu, da pa se je poveljnik na izrečno povelje Heinricha Himmlerja odločil, da se bori do smrti.

Od 150.000 prebivalcev jih je v mestu še okoli 15.000, ki pa so brez vode in razsvetljave in imajo le malo živeža. Včeraj so ves dan in vso noč prebili po kletih, medtem ko so njihove strehe gorele.

Ko je potekel rok ultimata, so Amerikanci dali še nadaljno uro. Nato pa so pričeli prvi strogolavci sipati bombe. Eno uro so bombniki val za valom metali bombe in so jih spustili okoli 100 ton na kraje, kjer so domnevali, da se nahajajo nemški vojaki.

Ko so se bombniki umaknili, je 200 topov okoli mesta pričelo bruhati iz svojih žrel. Med topovi jih je mnogo, čijih cev meri 8 palev.

Prihajanje o svobodnih čet, ki jih je poslal feldmaršal von Rundstedt, so letalci opazili tekom zračnega bombardiranja in so prihajale od Merzbruecke in Hastenratha. Obe skupini sta šteli okoli eno divizijo. Zato so bombniki opustili bombardiranje mesta in so pričeli spuščati bombe na oba oddelka, ki sta prihajala proti Aachenu. Nato jih je pričela obstreljevati še artilerija in armada je bila razkrojena in se je pričela umikati.

Vojni poročevalec Jack Frankish popisuje bombardiranje Aachena naslednje:

Danes popoldne umira 1100 let stari Aachen pod jasnim, modrim nebom.

Plameni požirajo starodavna poslopja. Strogolavci drviyo nad strehami in mečejo po 1000 funtov težke bombe na obleganega sovražnika. Izstrelki iz velikih ameriških topov—Long Toms z 240 milimetrov in 8 palev široko cevjo — svigajo nad našo črto.

To je peklo na zemlji, ki ga je obljubil general Courtney H. Hodges, ko je ponudil nem-

škemu poveljniku v Aachenu izbiro med predajo in uničenjem.

Z vrečami peska zavarovani opazovalni prostor, od koder gledam začetek konca, je oddaljen od Aachena samo četrtert milje.

Nad našo artilerijo je moč slišati Amerikance, ki govorijo nemško, kako pozivljajo Nemce, da odlože orožje. To je tudi imelo uspeh, kajti popoldne se je podala cela nemška stotinja polkovniku Johnu T. Corleynu iz Brook-

lyn, N. Y. Nekateri ujetniki so stari po 60 let.

Nekateri vojaki so pijani. Včeraj so v Aachenu dobili po trije vojaki eno steklenico žganja ali pa dva vojaka steklenico vina, da bi bila med njimi z ozirom na ultimatum morala ojačena.

Na mnogih hišah so bile razobešene bele zastave, toda razobesili so jih mestni prebivalci, kajti nemški vojaki so jih kmalu sneli, še predno se je pričelo pekleno bombardiranje.

Stalin je posebno povdarjal,

koliko so Amerikanci in Angležji prispevali v vojni, — Churchill pa je nasprotno slavil v istem smislu rdečo armado in Stalina.

Harriman je povdarjal zavezniško sodelovanje ter rekel, da sta Anglija in Rusija dala Ameriki dovolj časa, da se je mogla pripraviti. Eden je v svojem govoru napil vnanjemu komisarju Vjačeslavu M. Molotovu in maršalu Stalinu, Churchill in predsedniku Rooseveltu. Molotov je napil Edenu in državnemu tajniku Hallu.

Associated Press poroča, da sta se Churchill in Stalin razgovarjala o tem, kako je mogoče po vojni zagotoviti trajni mir, ki naj bo zagotovljen tudi na Balkanu in na Poljskem; razpravljala sta tudi o tem, kaj je treba storiti z Nemčijo po vojni.

Stalin je posebno povdarjal,

koliko so Amerikanci in Angležji prispevali v vojni, — Churchill pa je nasprotno slavil v istem smislu rdečo armado in Stalina.

Harriman je povdarjal zavezniško sodelovanje ter rekel, da sta Anglija in Rusija dala Ameriki dovolj časa, da se je mogla pripraviti. Eden je v svojem govoru napil vnanjemu komisarju Vjačeslavu M. Molotovu in maršalu Stalinu, Churchill in predsedniku Rooseveltu. Molotov je napil Edenu in državnemu tajniku Hallu.

Associated Press poroča, da sta se Churchill in Stalin razgovarjala o tem, kako je mogoče po vojni zagotoviti trajni mir, ki naj bo zagotovljen tudi na Balkanu in na Poljskem; razpravljala sta tudi o tem, kaj je treba storiti z Nemčijo po vojni.

Stalin je posebno povdarjal,

koliko so Amerikanci in Angležji prispevali v vojni, — Churchill pa je nasprotno slavil v istem smislu rdečo armado in Stalina.

Harriman je povdarjal zavezniško sodelovanje ter rekel, da sta Anglija in Rusija dala Ameriki dovolj časa, da se je mogla pripraviti. Eden je v svojem govoru napil vnanjemu komisarju Vjačeslavu M. Molotovu in maršalu Stalinu, Churchill in predsedniku Rooseveltu. Molotov je napil Edenu in državnemu tajniku Hallu.

Associated Press poroča, da sta se Churchill in Stalin razgovarjala o tem, kako je mogoče po vojni zagotoviti trajni mir, ki naj bo zagotovljen tudi na Balkanu in na Poljskem; razpravljala sta tudi o tem, kaj je treba storiti z Nemčijo po vojni.

Stalin je posebno povdarjal,

koliko so Amerikanci in Angležji prispevali v vojni, — Churchill pa je nasprotno slavil v istem smislu rdečo armado in Stalina.

Harriman je povdarjal zavezniško sodelovanje ter rekel, da sta Anglija in Rusija dala Ameriki dovolj časa, da se je mogla pripraviti. Eden je v svojem govoru napil vnanjemu komisarju Vjačeslavu M. Molotovu in maršalu Stalinu, Churchill in predsedniku Rooseveltu. Molotov je napil Edenu in državnemu tajniku Hallu.

Associated Press poroča, da sta se Churchill in Stalin razgovarjala o tem, kako je mogoče po vojni zagotoviti trajni mir, ki naj bo zagotovljen tudi na Balkanu in na Poljskem; razpravljala sta tudi o tem, kaj je treba storiti z Nemčijo po vojni.

Stalin je posebno povdarjal,

koliko so Amerikanci in Angležji prispevali v vojni, — Churchill pa je nasprotno slavil v istem smislu rdečo armado in Stalina.

Harriman je povdarjal zavezniško sodelovanje ter rekel, da sta Anglija in Rusija dala Ameriki dovolj časa, da se je mogla pripraviti. Eden je v svojem govoru napil vnanjemu komisarju Vjačeslavu M. Molotovu in maršalu Stalinu, Churchill in predsedniku Rooseveltu. Molotov je napil Edenu in državnemu tajniku Hallu.

Associated Press poroča, da sta se Churchill in Stalin razgovarjala o tem, kako je mogoče po vojni zagotoviti trajni mir, ki naj bo zagotovljen tudi na Balkanu in na Poljskem; razpravljala sta tudi o tem, kaj je treba storiti z Nemčijo po vojni.

Stalin je posebno povdarjal,

koliko so Amerikanci in Angležji prispevali v vojni, — Churchill pa je nasprotno slavil v istem smislu rdečo armado in Stalina.

Vseslovanski kongres

Dva prizora iz zasedanja Vseslovanskega kongresa v Music Hall v Pittsburghu, Pa., dne 23. septembra. Na zborovanju je bilo 2500 delegatov iz vseh krajev Amerike.

Rusi oklepajo Vzhod. Prusijo

Rdeča armada je včeraj dospela do meje Vzhodne Prusije zapadno od Kovna (Kaunas) in je popolnoma odrezala baltško pristanišče Memel; na jugu fronte pa so Rusi s pomočjo Rumuncv zavzeli Szeged, drugo madžarsko mesto po velikosti, in Gluj, prestolico Transilvanije.

HITLERJEV RAJH SE ZMANJŠUJE

Nemčija, ali kakor jo Hitler imenuje Deutsches Reich, je bila ob začetku vojne mnogo večja kot je bila leta 1920 in tudi njeno prebivalstvo je bilo 20 odstotkov večje. Tekom časa je namreč priključil k Nemčiji Avstrijo, Sudete in še nekaj drugih krajev.

Ko je Hitler prevzel kancersvo in vlado nad Nemčijo, je merila 182.000 kvadratnih milj in je imela 70.000.000 prebivalcev. Velika Nemčija, kakor jo je Hitler pričel imenovati po aneksiji sosednih dežel, pa je imela 225.000 kvadratnih milj in 80.000.000 prebivalcev. Leta 1942 pa je Nemčija vsled aneksij v letih 1939-42 imela 99.000.000 prebivalcev.

Ako odvzamemo Poljsko, Alzacijo-Lofarinško, je sedaj Nemčija tako velika kot leta 1939. Koliko šteje prebivalstva, ni znano, kajti imela je zelo velike izgube tako na bojnih poljih kot doma, toda ima okoli 12.000.000 tujih delavcev, ki delajo po tovarnah in na poljih.

Sedanja Nemčija ni tako velika kot je Texas, toda je petkrat večja kot je Pennsilvanija. Na severu ima Severno in Baltsko morje in zasedeno Dansko; na vzhodu Poljsko, Slovakijo in Madžarsko; na jugu Italijo in Švico z Alpami ter Francijo, Luksemburško, Belgijo in Holandsko na zapadu. Od severa do juga se razteza na razdaljo okoli 550 milj in v enaki razdalji od vzhoda do zapada. V notranjosti ima 2000 milj dolgo mejo, ob morju pa kakih 500 milj.

Do meje Vzhodne Prusije so Rusi prišli z napredovanjem 10 milj, ko so zavzeli Pono-ve. Jugovzhodno od Memela se bijejo krvavi boji, v katere so Nemci vrgli štiri nove divizije ter so izvedli nad 30 protinapadov. Poročilo iz Moskve pravi, da je bilo nad 2 tisoč Nemcev ubitih.

Maršal Tito je iz svojega glavnega stana sporočil, da so Rusi in njegovi partizani obkoli Beograd, toda rusko poročilo tega ne potrjuje.

Nemci priznavajo, da jim preti velika nevarnost na severu, Madžari pa priznavajo nevarnost na jugu ter poročajo, da je rdeča armada maršala Rodiona J. Malinovskega dospela do Kečkemetu, 42 milj jugovzhodno od Budimpešte in da je prekorčila Tiso, ki je zadnja naravna obramba pred Budimpešto.

Nemški komentator na radio je naznanil: "Jesenska ofenziva je v polnem zamahu; lahko se reče, da se je splošni napad na Vzhodno Prusijo pričel. Pravi, da je rusko prodiranje vsmerjeno proti Tilsitu in Koenigsbergu, novo prodiranje iz Poljske pa proti Alkensteinu in Gdanskmu.

Dvojno znago na Madžarskem je v svojem dnevnem povelju oznanil maršal Stalin, ko so Rusi in Rumunci osvojili Szeged in Cluj. V prodiranju proti Cluju so v gorati pokrajini osvobodili še 70 drugih krajev.

Nemci odhajajo iz Grške

Neko nemško poročilo, ki prihaja preko Rima, pravi, da se nemška armada naglo umika iz Grške, ko Angležji prodirajo proti Atenam, proti severu pa so zavzeli Sarande (Porto Edda).

Ker so Angležji v popolni posesti Peloponeza, Rusi pa so presekali vse glavne ceste in železnice v Jugoslaviji in Bolgarski, Nemci naglo odhajajo proti severu, da se rešijo v svojo evropsko trdnjavo.

Pri umikanju jih zelo ovirajo grški partizani.

Hitler se boji svojih prijateljev

Nek potnik, ki je z obiska v Avstriji in Nemčiji prišel v Ženevo v Švici je povedal poročevalcu londonskega lista "Daily Mail", da Hitler vedno bolj utrjuje svoje utrjeno bivališče v Berchtesgaden, ker se boji, da bi ga ubil kak član njegove nacistične stranke.

Hitlerjev strah pred svojimi lastnimi prijatelji je tako velik, da niti tako visoki nacist kot je feldmaršal Goering ne more brez posebnega Hitlerjevega povabila priti v Berchtesgaden.

Hitler, ki ima zelo pogoste živčne napade in je še vedno trdno odločen vojno voditi do konca, je ukazal kupiti vse bele policijske pse, katerih že ima v svoji trdnjavi 350.

Črni les

Sloviti Črni les, ki je znan po svojih smrekovih gozdovih in po svoji naravni lepoti in ki so ga v mirnem času obiskali tisoči Amerikancev, leži onstran Rene od Francije in ob poti ameriške sedme armade iz Alzacije in Lotarinške proti Berlinu. Divje gorovje in velik snež pozimi pomeni veliko oviro za zavezniško armado.

Črni les je visoka gorska veriga in leži večinoma v Baden ob vzhodnem bregu Rene. Gorovje se razteza od švicarske meje kakih 100 milj proti severu, je široko 10 do 15 milj in se zavije vzhodno v Wuertenberško. Mesta Freiburg, Offenburg in Lahr leže ob njegovem zapadnem pobočju ob Renu.

Črni les deli v dva dela reka Kinzig, ki se blizu Strassburga izliva v Reno. Severni del pogorja doseže višino 2000 čevljev z visokimi vrhovi. Južni del Črnega lesa pa ima povprečno višino 4000 čevljev in nekaj vrhov, ki so visoki 5000 čevljev.

Zapadno pobočje strmo pada proti renski dolini in je razjedeno z globokimi dolinami. Proti vrhu je gorovje poraščeno samo s travo in smrekami.

Zimsko podnebje Črnega lesa ni posebno prikladno za vojevanje. Pozimi pogosto sneži in pihajo močni vetrovi. V Črnem lesu izvira Donava.

Cluj, ki ima 100.000 prebivalcev in leži visoko v transilvanskih gorah, je velike važnosti za Rumunsko, ker je glavno mesto Transilvanije, kjer je prebivalstvo večinoma rumunsko, pa je deželo leta 1940 navzile temu Hitler dal Madžarski.

Nemci poročajo, da so Rusi dospeli do Tise na razdaljo 30 milj med Szegedom in Csongradom.

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slavica Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; James H. H. Baker, Treasurer; Joseph Lapina, Editor
Place of Publication at the Corporation and address of above offices:
220 WEST 124th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

KA OHIO LETO VELJA LETA ZA EDUŽENJE DRŽAVE IN KANADO
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno, nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA", 220 WEST 124th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1245

Apel za pomoč stari domovini

Rojakom in Rojakinjam Širom Amerike!

Kakor vam je znano, je že več kot tri leta in pol, odkar je kruti nazi-fašistični sovražnik kriminalno napadel Jugoslavijo ter brezobzirno podjarmil in zaslužil ododna ljudstva. Strašna žrtev podivjanosti in vandalizma ter krvavega nasilja je zlasti postalo slovensko ljudstvo.

Čitali ste, kako je sovražnik z gorostasno silo ognja in jekla vdrl v naše rojstne kraje, razbil in razdejal mlado državo Slovencev, Hrvatov in Srbov. Takoj je začel s svojim terorjem in pokončevalnim delom, ter kmalu izpremenil našo lepo in mirno staro domovino v pravi pekel. Vse od začetka pa do danes brezobzirno ropal, moril, požiga in pustoši po naših krajih in nasilje, mučenje ter strašnih krivice in grozodejcev ni konca na kraja.

Ameriški Slovenci smo se zavedali takoj spočetka, da bo to VELIKA KATASTROFA ZA NAŠO STARO DOMOVINO. In da nismo tedaj zdaleka niti sanjali, da bo naš padalec tako brezobziren in zverinski v ubijanju in pokončevanju, ter da se bo to krvoločstvo razvilo v tako strašne posledice in trajalo tako dolgo, smo vendar začutili že tedaj, da bo naše ljudstvo najbolj nesrečna žrtev v tem tragičnem konfliktu izmed vseh prizadetih ljudstev na svetu, ter da bodo morali prositi pomoči od zunaj. Zavedali smo se dalje, da bo Slovenija klicala na pomoč predvsem svoje boljše situirane sinove in hčere v daljni Ameriki, ter da je naša posebna dolžnost, da jim jo damo, kolikor največ moremo. Zato so se 19. aprila 1941 v Chicagu zbrali zastopniki naših centraliziranih organizacij, da položijo čvrst temelj pomožni akciji za najbednejše, in to v trdnem upanju, da ta naša akcija doseže svoj namen, da doseže najpotrebnejše rojake v starem kraju brez razlike, kaj so in kdo so, da jih doseže brez ovir in diskriminacij čim prej bo to fizično mogoče.

V trdni veri, da bo ta svetovna kriza končana z zmago demokracije in da bodo štiri svobode, ki jih je postavil naš predsednik Franklin D. Roosevelt, podlaga bodočemu miru in socialnemu redu sveta, in da v okviru tega miru in reda najdejo pravo svobodo in demokracijo tudi naši bratje in sestre v starem kraju, so ti zastopniki ustanovili posebno organizacijo z imenom Jugoslovanski pomožni odbor, slovenska sekcija — skrajšano JPO-SS — ki naj v imenu in pod kontrolo naših podpornih organizacij vodi pomožno akcijo med ameriški Slovenci za našo staro domovino. V misli teh sklepov in nalog je ta odbor opravljal pomožno delo vse od tedaj. Toda uspehi tega dela do sedaj niso niti zdaleka tako veliki, kakor je ta stvar važna in kakor velika je potreba.

Toda neglede, kaj smo za stvar storili in koliko je uspeha do sedaj, prišel je čas, ko se bomo morali zavzeti za to stvar bolj resno in prav vsi. Kot je razvidno, se razmere na vojnih frontah zadnje čase zelo naglo razvijajo in vsake čase se lahko zgodi, da bo sovražnik pregnan iz naše stare domovine ter da bo slovenskemu ljudstvu končno res zaslujala tako zaželjena svoboda. Tedaj — in znabiti še prej — pa bo nastala tudi možnost za dostavo naše pomoči, katero so okupatorji okradili in oropali žita in hrane, orožja in živine ter sploh vsega. Veliko naših krajev je požganih in popolnoma opustošenih. In skoraj gotovo je, da bodo Nemci vzeli s seboj ali pa pokončili še tisto, kar je ostalo, predno se popolnoma umaknejo. Vesti iz stare domovine pravijo, da vlada tam nepopisna beda in da bo veliko ljudi moralo to žimo umreti od lakote in pomanjkanja, ako jim pomoč ne pride od zunaj.

Vsled tega je JPO-SS na svoji seji, ki je bila pred kratkim, sklenil, da podvzame posebno, intenzivno kampanjo za zbiranje pomoči naši stari domovini.

Apeliramo torej na vse rojake in rojakinje širom Amerike, da se takoj odzovejo in velikodušno prispevajo in pomagajo; posebno pa apeliramo na rojake, ki so se prej izgovarjali, češ, da je še čas in da bodo že dali, ko pride čas za pošiljanje!

Apeliramo na vse in vsakogar, da pomaga, kakor največ more! Imejmo zavest, da so to naši krvni bratje in sestre in da jih mi ne smemo zapustiti v tej strašni nesreči! Strašna sramota bi bila za nas in neodpušljivo, če bi jih

pusili umirati od gladi in pomanjkanja, ko mi živimo v izobilju in jim lahko pomagamo. Če kdo, smo mi dolžni pomagati! In če je kdaj bila pomoč na mestu in potrebna, je potrebna sedaj!

Apeliramo na vse podružnice JPO in SANSa ter vsa podporna, kulturna, gospodarska in druga društva in klube ter sploh na vse organizacije in ustanove, da podpro to akcijo ter pomagajo po svoji moči in prevdarnosti, da bo čim večji uspeh!

Pomagajte nabirati denarne prispevke in jih pošiljate glavnemu blaginiku Leo Jurjoven, 1840 W. 22nd Place, Chicago 8, Ill.

Pomagajte zbirati obleko, katero, ako želite, lahko pošljete takoj na War Fund Relief of Americans of South Slavic Descent, 282 Ninth Avenue, New York, N. Y.! Omenjena organizacija ima že za to pripravljeno skladišče ter potrebne urade za oskrbo, ki so v ta namen brezplačne.

Za JUGOSLOVANSKI POMOŽNI ODBOR, SLOVENSKA SEKCIJA,

VINCENT CANKAR, predsednik
JOSEPH ZALAR, tajnik,
LEO JURJOVEC, blaginik.

Važni časi

Piše ANTON KRAPENC, Podpredsednik O. J. S.

Chicago, Ill. — Vsi čutimo, da so pred nami zelo važni dogodki, to je, dogodile se bodo stvari, katere bomo mogoče težko razumeli in prav gotovo jim težko sledili, ker vse bo izvršeno z hitrostjo in katere bo naš počasni razum le polagoma zasledoval in razumeval.

Ako hočemo, da ne bomo popolnoma iznenadeni, je zelo važno, da poskusimo slediti vsakdanjim dogodkom. Ena izmed najbolj važnih stvari za nas Amerikance je volitev predsednika Združenih držav, kar ni važno samo za nas, pač pa celi svet gleda in z nestrpnostjo čaka, kako bodo izpadle volitve in kdo bo predsednik Amerike za prihodnja štiri leta.

Za nas, ki smo šli skozi leta 1929 do leta 1933, je jasna pot, koga hočemo za predsednika, saj je nemogoče, da bi tako v kratkem času pozabili, kaj se je tedaj dogodilo. Vsi dolgoletni prihranki na bankah so zamrznjeni ali pa bili popolnoma izgubljeni. Vse delnice, posebno tiste, katere so imeli v rokah delavci in kmetje so delno ali pa popolnoma propadle. Tovarne so metale delavce na cesto in zapirale vrata, ne da bi se kdo zmenil, kako bo ubogi delavec živel brez dela in zaslužka. Seveda je bilo tudi takrat preskrbljeno za brezposelnega delavca. Lahko si šel na urad, kjer so delili javno miloščino, takozvano "Charity" in si čakal v vrsti pet do šest ur, predno si prišel na vrsto in dobil nekaj za svojo lačno družino. Povsod so te prerivali in te smatrali za javno breme tobe delavca, ki si največ pripomogel, da je Amerika postala bogata. Kdor je kaj kritiziral in protestiral, so ga kratkoma pobarvali z rdečo barvo, ga imenovali za komunisto in z tem je bila za nje stvar zaključena.

Organizirano delavstvo so slikali kot prokletstvo naše dežele. Unije so imele velike stavke, katere so pa bile v veliki večini neuspešne, ker premagali in zlomili so jih vedno vele-stavkokazi iz Washingtona in Wall Street. Glede slabih razmer in teme, ki je vladala v tej deželi, bi lahko napisali cele knjige, toda mislim, da kdor lahko misli s svojimi možgani, ni še teh stvari pozabil.

V teh najbolj težkih časih, kar jih je še kdaj bilo v zgodovini Amerike, je prišel na čelo moč, kateri je čutil z narodom in mu je bil pripravljen pomagati. Ali se spominjate, da so ga tedaj smatrali tisti, kateri ga danes najbolj napadajo in blatijo za rešitelja dežele, in vsi ukrepi in postave, katere je napravil, so bili odobreni od vseh strani samo, da je dežela zopet prišla v normalne razmere. Kakor hi-

tro pa so bili kapitalisti in bankirji začutili trdna tla pod seboj, so takoj obrnili plašč po vetru in začeli udrihati po tistem, kateri jih je rešil propada. Ali ni čudno, kar naenkrat taka izprememba, — veste zakaj? Samo zato, ker ta rešitelj jim je rekel, da delo ni s tem končano, da imajo oni svoj denar na varnem, pač pa da on misli, da bi bilo precej dobro in pravično, ako bi tudi preprosti ljudje ne kaj denarja zaslužili in ga shranili sedaj, ko je varno. Šel je celo tako daleč, da je trdil, da bi bilo dobro, ako bi delavci dobili nekaj podpore, kadar ne delajo in kadar so onemogli od starosti, da bi se jim celo starostno pokojnino plačevalo. Vsi, ki so ga slavili, ko je rešil njihov denar, so ga naenkrat imenovali komunisti, ker se je upal trdit, da delavci in kmetje spadajo v isto vrsto zverin, kot oni, kateri so si nagrabili denar z pomočjo teh, katerim danes niti ne privošči drobčin s svoje mize.

Franklin D. Roosevelt je storil več za delavne ljudi, kot katerikoli predsednik pred njim in da ljudje to upoštevajo, so najbolj pokazali z tem, da so ga izvolili trikrat za predsednika Amerike. Vse to veliko delo našega predsednika je imel odbor Južnih Slovanov v Chicagu pred očmi,

ko je sklenil, da skliče velik shod za ponovno izvolitev Roosevelta.

Shod se bo vršil v nedeljo popoldan 15. OKTOBRA v Bohemian American Hall, 1438 West 18th Street. Na tem shodu bo več važnih govornikov. Natančen program bo naznanjen na Jugoslovanski Radio uri.

Vsak Slovenec, oziroma Jugoslovčan bi moral biti na tem shodu in to ne glede na politično prepričanje. Tukaj se ne gre za stranki, pač pa se gre za voditelja, v katerega z zaupanjem gleda ne samo Amerika, pač pa tudi ves ostali svet. Dolžnost na vseh je, da gremo na ta shod in tudi, da 7. novembra oddamo glas za najbolj velikega in človekoljubnega predsednika na celnem svetu. Franklin D. Roosevelt. Ne pozabite, da glas za njega je v vašo korist in napredek, in da glas proti njemu je v vašo propast in nazaj v brezdelje in pomanjkanje.

Vest jo je presenetila

Chicago, Ill. — Cenjeni: Zelo me je presenetila vest, da je bil Anton Pogačar ubit v premogorovu dne 2. septembra v Osage, W. Va.

Bil je doma iz Bohinjske Bele, občina Ribno, okraj Radovljica, po domače Petričev Tone. Bil je doma iz bogate in ugledne hiše. Bili smo si

sosede v starem kraju in sva si redno dopisovala, dasiravno sem ga osebno videla zadnjikrat leta 1913.

Zelo je bil jezen na Hitlerja; žal, da ni čakal njegovega poraza.

Naj v miru počiva.

— Mary Gradisnik.

Ž I V I IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

Cena \$2

Lično v platnu vezan.

13 poglavij — 413 strani

**KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11**

RAZGLEDNİK

ODLOMKI IZ DOMACEGA ČASOPISJA

Bostonski "Globe" je te dni v svojem uvodniku izrazil mnenje, da bode končno morda vendarle prišlo do pomorske bitke med nemško in rusko vojno mornarico — na Baltičkem morju, in pristavlja: —

"Ako v tem slučaju Rusi zmaga, bode prišlo v tem slučaju do napada na Nemčijo tudi — od severa, kar bode vsakakor več, kakor sta naš predsednik in Mr. Churchill obliabili."

"The Post" v Bostonu, Mass., piše: "Minulo je neko tri leta, odkar je vlada ponudila farmerjem našega zapada, ki so vsled peščenih viharjev, izgubili svoje farme, — nove farme v pokrajini Matanaska v Alaski, da jih tako re-

ši popolnega propada. In sedaj, po treh kratkih letih se pokrajina Matanaska proslavlja kot kraj, v katerem se prideluje vsakdanji kruh za vse pokrajine našega severa, kajti tamošnje prebivalstvo ima, v kolikor pride hrana v poštev, več pridelkov na razpolago, kakor katerikoli pokrajina v zavetju zvezdnate zastave. Tamkaj namreč nikdo ne skrbi, kje bode dobil svoj vsakdanji "steak", mleko, surovo maslo in slične dnevne potrebščine."

"The Washington Star" v našem glavnem mestu pravi, da je napredovanje angleške vojske v Arnaufuku (Albania), radi tega tako počasno, ker tamošnji angleški poveljnik, gen. Sir Henry Maitland Wilson čaka z nadaljnim napredovanjem svoje vojske, dokler ne dobi natančnega poročila glede te zadeve, — od ru-

skega vrhovnega poveljstva, kajti Balkan je Balkan ...

Newyorški "Mirror", je dokaj zaposlen z raznimi poročili, in o položaju v sedanji Franciji, je te dni objavil članek, ki se v celoti glasi: "De Gaulle se je pokazal v pravi barvi — in ta barva je rdeča ..."

"Christian Science Monitor" v Bostonu, Mass., izraža nado, da bode v bodočnosti kak poljski zgodovinar napisal epiko pod naslovom "Devet tednov v Varšavi, kjer so se bojevali in umirali poljski rodoljubi, med tem, ko so se njihovi vodje medsebojno prepirali."

"The Star" v Toronto, Kanada, se bavi z 13 letnim zamorskim dečkom, ki je postal dijak vseučilišča v Cincinnati, Ohio, in pristavlja, "da med otroci razne polti ni nikake razlike, kajti taki otroci dosežejo končne uspehe ne glede na barvo njihove kože, — sato, ako se jim da priliko."

TISTI IZ KATERIH IZHAJAMO

Naš narod narod kmetov, Mizarjev, čevljarjev, kočarjev, kovačev, Delavcev, premogarjev in drugih pomagačev, Si kuje pot, skozi trnje in britkost.

Iz teh udarcev, pesem svobode se izliva. S temi udarci, grozo od sebe odriva.

S temi udarci, up v srečo vlija, Vsem, ki boljše družbe si zelee!

Ti narod naš, ki z močnimi se meri, Ta narod naš, ki raste v svoji veri,

Da pravica, naj ednako bo deljena, Da zmaga končno bo dobljena,

Naj ne ostane sam, s svojo trdo srečo, Le časčen — a zapuščen, pozabljen —

Na svoji težki poti!

Mi ta, svoje lahko storimo Sree naše in roko odprimo, V vrste, dobrodelnečev stopimo,

Ko narod kuje srečo si v teh težkih dneh.

Boljši dnevi so na potu, a ta narod, naš, A, cena za te dni je strašna, Da te stresa mraz.

V grozi, marsikdo zakril si je obraz,

A, oko se nam ne sme zapreti,

Primorani smo razumeti, Ne odrecimo, jim pomoč!

— Ignac Musich.

SEJA V BARBERTONU, OHIO (PODRUŽNICA ŠT. 51 SANS.)

Prejeli smo dopis iz Barbertona, da bo v soboto, 14. OKTOBRA v dvorani društva "Domovina" velik shod, na katerem bo določeno, kako bi bilo mogoče kar največ pomagati našim bratom in sestram v starem kraju. Seja se prične ob sedmih zvečer.

Dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da pride na to sejo.

(Dopis nam je za današnjo številko prišel prepozno, zato bo objavljen jutri, 13. oktobra. — Op. uredni.)

USMILJENA ROKA

Z našim velikodušnim prispevanjem v
New York War Fund bo usmiljena roka še dalje pomagala, kjerkoli je potreba po vsem od
vojne prizadetem svetu.

Ta edinstveni pomožni sklad mora biti dovolj velik, da zadosti skupnim delavskim potrebam 31 organizacij, ki pomagajo na domačih in bojnih frontah Združenih Narodov.

NEW YORK WAR FUND

PODPIRA ENAINTRIDESET NARODNIH IN KRAJEVNIH POMOŽNIH AGENCIJ

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

Dopisov brez polnega in celostnega ne prištevamo. Dopisi na literarno stvarstvo naj bodo v našim uradu najmanj v 5 dneh prišli.

Dopis se nam vedno dobrodošlo, ker nam daje vido naše čitateljice in se s njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

Vesti iz slovenskih naselbin

SLOVENSKI VOJNI UJETNIK

Camp Shank, N. Y.

Velečenjeno uredništvo: — Z velikim veseljem prejemamo dnevno Vaše zanimive časopise, ker nas zelo zanimajo in tolajijo. Kako krasno je v taki tujini, da človek dnevno čita lahko v materinem jeziku, kateri je bil nam Slovencev nekdanji popolnoma prepovedan od laških poveljnikov, zato v resnici smo še precej zaostali v pisanju in čitanju, ker slovenskih šol ni nobeden napravil. Bilo nam je vse prepovedano, in tudi na tisoče rodbinam s silo priimke premenjali, vse zaradi njihove politike, da nas bi s silo napravili Lahe.

A kljub temu slovenski narod vstaja, in vse njih zvijače in politike niso bile zmogljive nas preobrniti. Jaz sem še vedno pravi Slovencev in ravno tako vsak Primorec. Res zelo dosti smo pretrpeli, in kot sužnji pod njimi bili, ter poslani v internacije, kot sem bil tudi jaz, in večinoma vsi primorski Slovenci. Potem pa poslani s silo v Afriko in tudi tam nam so vedno poveljniki grozili, ker naše srce jim ni hotelo dobro služiti. Kot je meni in mojim tovarišem stotnik zagrozil, da nam bo vedno z samokresom opazoval, a vseeno po dveh mesecih je prišla prilika, da smo zbežali od Lahov k Amerikancem in Angležem. Bilo je 28. marca 1. 1943. Isti dan bilo je dosti ujetnikov. Potem smo pa mogli še ostati z Lahi, kateri so nam še bolj grdo gledali in nam grozili, da nam bo vse poplačano.

Zato nam je sedaj še bolj težko, kjer smo še vedno med njimi in njihovimi poveljniki, ki nas ne gledajo dobro, zato težko trpimo.

Sedaj je že pet mesecev, ko nosimo uniformo ameriško, kot Vam je znano ali z laškim znakom nam je pokvarjena in nas teži. Le želja nam je se vendar rešiti enkrat Lahov, veselje nam bi bilo nositi ponosno znak partizanov, o katerih vdušeno čitamo, ki hočejo iz naše drage zemlje izgnati tuja, kateri je vse razdal in požgal hiše, vasi, trge, pogljal cele rodbine v koncentracijo, ubili več mladeničev, kot so tudi mojega brata, pokojnega Antona, ki je bil star 31 let, leta 1942 spravili iz tega sveta.

Jaz jih imam dobro v spominu in jih bodem imel do smrti. Mi srce peče, ko o tem mislim. Za vse opisati, bi se hotelo celo knjigo in teden časa pisanja. Saj je gotovo Vam

rojakom in rojakinjam znano o teh žalostnih in groznih zločinih, ki se godijo v naši domovini.

Jaz sem doma iz Ostrožnega Brda, Košana, Trst, po domače pri Hribarju, in drugi moji tovariši tukaj so vsi iz okolice Gorice in Trsta. Nas je sedem v tem taborišču, ki je blizu New York City. Tukaj v Ameriki se nahajam že 17 mesecev in nisem dobil še novice od doma.

Toraj, ako rojake zanima, se lahko obrnejo do mene, kar mi bo mogoče, bom jaz vse jim razložil radovalno o vseh stvareh.

Velečenjeno uredništvo Vas prosim, ako Vam je mogoče, sporočiti to pismo. Vam se naprej zahvaljujem za oglaš pisma, in pošiljam nečesto pozdravov uredniku lista.

Pozdravljam vdušeno vse ameriške Slovence doma in na frontah, in se zahvaljujem vsem za njih pomoč našemu Titu.

Smrt fašizmu! Svoboda narodu!

Pvt. Fran Trebician, (Trčec) 47th Q. M. Co. 303 En. Camp Shanks, N. Y.

VAŽNA SEJA JPO-SS IN SANS V CHICAGI

Chicago, Ill. — Prihodnja seja JPO-SS št. 8 in SANS št. 6 se bo vršila v ponedeljek, 16. OKTOBRA, pri Tomazinu, 1902 W. Cermak Rd. Pričetek ob pol osmih zvečer. Ker bo veliko zelo važnih zadev na dnevnem redu, se prosijo vse zastopnike in vse zastopnice, da se udeležijo vsi in, da ste točni.

Ob enem opozarjam slovensko javnost v Chicagu in okolici na prireditve v nedeljo, 26. novembra letos. Kakor že naznanjeno, bo ves čisti dobiček izročeni Amerikancem Rdečemu Krizu. Res je, da smo in bomo posamezni Slovenci prispevali v ta namen vsak po svoji moči, toda kot skupina pa v Chicagi še nismo storili nič. Prireditve se bo vršila pod imenom slov. društev in organizacij in odbor se trudi, da bo dal na program najboljše točke. Vstopnice so razposlane na društva in vstopnina 50c je tako nizka, da ne bo nikomur žal. Torej sežite po vstopnicah takoj.

Rodoljubni pozdrav! John Gottlieb, tajnik.

DOPIS IZ JUŽNE STRANI PITTSBURGA, PA.

Ko grem z dela, se navadno vstavim v naši slovenski goštilni White Eagle, katero lastuje Mr. A. Sprohar, stari naročnik "Glasa Naroda." Tako sem se minuli teden tam kaj krepčal z malo ječmenovca, ko me en prišedši navedel po slovensko. In ko sva tako razpletla pogovor o mogočem, sem mu jaz začel praviti, kakšen je danes položaj v naši stari domovini. En čas me pozorno poslušal in potem me vpraša, da odkod jaz vse to vem. Odgovoril sem mu, da berem slovenske časopise. Največ pa izven o današnji borbi v Jugoslaviji iz "Glasa Naroda." In tako sem ga nagovoril, da mi je prece dal naročnino za pol leta na "Glas Naroda." Rekel je, da je bil pred veliko letih naročnik omenjenega lista. Ta naša slovenska kri je prišel iz naše Dolenjske strani že pred štiridesetimi leti v Strie Samovo deželo. Poznamo ga pod imenom John Eliot.

Nekje v avgustu mesecu me

Nick Skurbe.

BODIMO VSI TAKI!

New York, N. Y. — Pred dobrim mesecem sem prejel pismo od Mrs. Fanie Premru iz South Norwalk, Conn. Piše mi: "Preteklo nedelje nas je bilo več prijateljev zbranih v hiši Mrs. Barbare Pirnat, med je bil tudi Mr. Mike Pirnat iz Ridgewooda, L. I., s svojo soproga Fany. Pri tej priliki smo si ogledali parti-zansko zvezdo, ki se je svetila na Mikovih prsih, in svedeli tudi nje pomen. Ne da bi jih kdo imel pri roki, smo kupili takoj tri take zvezde, in sicer Barbara Pirnat eno za pet dolarjev; jaz ravno tako eno za pet dolarjev, in Jože Titar, ki ima svoj dom v bližini, tudi eno za dva dolarja. Tako, da imamo za sedaj skupnega 12 dolarjev za tri zvezde. Zato vas prosim, da mi jih pošljete 15; bom poskušal še kje drugje, ako se bo dalo kaj napraviti v ta plemeniti namen."

Brez vsakega pomisleka sem takoj vstregel njeni želji, in pretekli četrtak sem dobil odgovor od nje, oziroma priporočeno pismo s pošto nakaznico za \$75. Zdi se mi pa, da je moja dolžnost kakor tudi potreba, da v tem slučaju odločim tega pisma javno objavim, in sicer za vzgled tistim, kateri ne morejo ali pa nočejo razumeti, da edino mi smo v prvi vrsti tisti, ki smo dolžni, naj si bo na kakoli način pomagati narodu od katerega prihajamo; kateri brani svojo zemljo in svoj obstoj kakor levinja svoje mladice; kateri s svojo krvjo in smrtjo vstvarja tudi nam, kateri smo bili do sedaj nepoznani, slavo, — s katero lahko stopamo pred celi svet, in s ponosom pove-mo, od kod da prihajamo.

Mrs. Premru mi piše takole: "Pošiljam Vam prodajalno polo za Partizanske zvezde, in pošto nakaznico za \$75, to je izkupiček za 15 zvezd, katere so kupili norvalški (Conn.) Slovenci. Prilagam Vam tudi njih imena, ker sem ponosna na nje. Nobeden med nami ni bogataš, še manj pa milijonar, imamo pa odprto srce in blago dušo, kadar potreba trka na naša srca, posebno taka, kakor sedaj. Še nikdar v življenju si nisem želela biti milijonarka, sedaj si pa želim. Ne za sebe, ker sama ne potrebujem dosti, pač pa da bi mogla pomagati vsem našim partizanskim sirotam v stari domovini."

K številu petnajstih zvezd, katere so bile prodane za to njena z darilom ameriških

Slovencev naravnost v osvobodeno jugoslovansko ozemlje, katero je bilo osvobodeno po tako velikih in groznih žrtvah.

Toraj hvala vsem darovalcem brez izjeme, in pa tudi Mr. M. Pirnatu, ki je opomnil Norvalčane na to lepo, potrebno in patriotično stvar. S ponosom se bom vedno spominjal na vas. — Hvala vam še enkrat!

Potrebno se mi zdi, da pri tej priliki opomnim newyorške Slovence, da se v nedeljo po deseti sv. maši vrši shod v cerkveni dvorani na osmi cesti v New Yorku, in sicer za pomoč bednim, sestradanim in brezdomnim bojevnikom naše rojstne domovine, pod imenom War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent.

O tem shodu in pomenu tega važnega sestanka je že oznanil in apeliral na vas preteklo nedeljo prečastiti gosp. župnik Rev. Pius Petric, in se mi zdi, da s tem oznanilom in pobudo, bo veliko pripomoglo do premostitve našega političnega menja.

Zato na tem mestu prosim vse slovenskega poklonjenja, da se vdeležijo tega shoda brez razlike političnega menja. Ne ostanimo doma, ker smo sili in ne čutimo potrebe. Mislimo si, da čujemo glas naših dragih, ki delijo dom z divjo zverjadjo pod milim nebom, ki se preživljajo, da se mi ne bi znali tako, in kakor se lahko zanašamo na številne in ugodne priče, spoštujejo moralo.

Zato te prosim, dragi rojak in rojakinja, pojdi v hranilnico in odtegni obresti od tvoje bančne vloge, in podari svojim, kateri so manj srečni kakor si ti. Ako pa nimaš te-ga, si pritrčaj nekaj od svojega zaslužka in prihrani kje drugeje. Ako pa še tega ni, sem pa pripravljen sleči povrniki, s katerim bom ognil junaka, ki brani mojo rojstno zemljo, ker sraja mi še vedno ostane.

Z narodnim pozdravom!

F. R. Vavpotič.

PRIČETEK SLOVENSKE ŠOLE SND. V CLEVELANDU

Cleveland, O. — V soboto, 14. oktobra ob 10. uri dopoldne se prične s poukom v Slovenski Šoli S. N. Doma. Vsi, kateri se zanimajo za šolo pri-dite ob tem času v dvorano št. 2. novo poslopje, vhod na 6417 St. Clair Ave., kjer bo učiteljica Mrs. Antoinette Simčič določila, v kateri razred bo kateri pozneje prihajal.

Stariši, ob tem času apeliram na Vas vse, kateri imate otroke za šolo, pošlite jih h pouku, verjemite, da jim ne bo škodilo, ampak jim bo mnogo-krat prav prišlo, da so se nekaj priučili tudi slovenskega jezika.

Otroke se sprejema od 9 do 16 leta starosti, ampak če je kdo mlajši in bi rad hodil v slovensko šolo, ga le pošljite, se bo že kako naredilo izjemo, če bo pridni ali pridna v šoli.

Šola je prosta za vse, ni nobene predpisane šolnine za učence. Šolski skladi se vzdržuje od priredb in darov. Takrat pa, ko imajo učenci Slovenske šole SND božičnico ali s pomladno prireditvijo, pa ste prošeni da pomagate, če kaj morete, da je prireditev uspešnejša.

Glejte tudi na to, da bodo otroci redno prihajali k pouku, ker le na ta način se bodo v resnici kaj naučili in o-lajšajo že itak težak posel učiteljici.

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platno in ima 273 strani.

Cena je \$5.⁰⁰

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"
216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

Slovenski Cleveland bi moral poslati v Slovensko šolo SND. vsaj 20 učencev. Bomo videli, koliko jih bo.

Za Slovensko šolo S. N. Doma,

Erazem Gorshe, tajnik.

ŠIVALKE
na moških klobukih; dolga sezona. Vsaka dobi kite samo ene barve in blok za celo sezono. Stalno delo.

DARTFORD HATS
719 BROADWAY
NEW YORK CITY

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

45-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

AMERICAN FRATERNAL UNION

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$3.⁰⁰
STANE SEDAJ \$3.

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponokod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

SVOBODA SE BLIŽA —

NAROD POTREBUJE POMOČI!

Krvoločni Nemec je našim bratom in sestram v starem kraju odnesel vse, tako da nima ničesar, s čimer bi po osvobojenju mogel pričeti novo življenje.

Golih rok je in kliče: "POMAGAJTE!"

Zbirajmo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebnejšega pri vsaki hiši, da jim bomo poslali.

V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na
WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH DESCENT (Bundles for Yugoslavia) na:
665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue.

V NEW YORKU pa:
WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT
282 - 9th Avenue, blizu 25th Street.

Zberite, kar morete pogrešiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

(140)

"Da ste pa prišli do le-sem, ste morali hišo natanko poznati?"

"Da, poznam jo natanko."

"Kdo li ste?"

"To izveste, čim se vrne Rouvenat z vašim ženinom."
"Kako!" zakliče Blanche, "Mardoche vam je to povedal? ... Pa ... pa, če ga že deli časa poznate, morate pač vedeti, da stari prosjak Mardoche ..."

"Da se Mardoche zove Jean Renaud in, da je vaš oče?"

"Čudno!" zamrmrlja Blanche. "Čudno!"

Zdajci se ji posveti v duši.

"To oblačilo, to opravo, to imate od mojega očeta! Obledela le-ta je bila nekdanja lastnina Lucile Mellierove! ..."

Blanche povleče svojo rešiteljico k luči ter jo živo ogleduje. Še en trenutek, potem radostna objame z belimi svojimi rokami tujo vzključivši: "O, zdaj vas poznam! Zdaj vas poznam! V sobi mojega botra visi podoba Lucile Mellierove, katero sem opazovala tolikokrat, o, tolikokrat! In to ste vi! Vi ste Lucila Mellier!"

"Tiho!" zavpije Lucila trepetaje, "tiho!"

V tem trenutku zadoni zunaj krik, podoben hropenju, obenem pa se zaslišijo težke stopinje na stopnicah.

"Frau! On je zopet tukaj!" zakriči Blanche vsa preplašena ter se oklene Lucile.

Ta se žarečih oči vzravna, pripravljena, da kljubuje sovražniku, kateremu si koli bodi! Pa namesto da bi se bližal, oddaljeval se je ropot bolj in bolj, dokler ni popolnoma prenehal.

Lucila plane k oknu ter ga naglo odpre. Pogledavši z okna, vidi moža, ki je uhajal iz hiše in potem izginil na vrtu. Zdajci jo obide strašna misel. Zakričavši prime luč ter hiti ven. Soba njenega očeta je bila na široko odprta! Skoro kakor znorela hiti v njo, brez sape, hropeč. In tu je ležal pred pisalnikom starček, njen—oče, trd, in ne da bi se ganil! ... Lucila, to uglečavši, divje zakriči na pomoč, poklekne k starčku ter pristisne njegovo glavo sebi na srce. Tudi Blanche prihiti zdaj v sobo; v naglici se je bila oblekla. Tudi ona je pri tem pogledu divje zakričala. Lucila je poljubovala lice starčkovo. Kmalu potem vikne: "On ni mrtel! Nihče ne pride, najinega klica na pomoč ni slišal nihče. Poskusiva, da ga položiva na posteljo ..."

Ženski napetosti vse svoje moči ter starčka vzdigneta na posteljo. Lucila je prišla zopet k zavednosti.

"Kaj pomaga jokati?" zakliče ihteti Blanche-i. "Tu je treba brzo pomagati! Jaz ne vidim nobene rane ... Treba je hitro poslati po zdravnika. Blanche, vzemi luč ter vzbudi vso hišo. Hlapec naj napreže ter naj hiti v Fremicourt po pomoč! Pred ljudmi pa ne imenuje mojega imena, otrok moj! Idujdi ne smejo se vedeti, kdo da sem. Dokler je Rouvenat z doma in dokler je moj oče tako bolan, gospodarica si ti tukaj! In pred vsem molči o tem, kar se je zgodilo! Redarstvo sme priti na pristavo še-le takrat, če Jacques Mellier sam to želi. Ako ostane živ, potem naj odloči, kaj je narediti s krivicama. Ako umre — pristavi za-trepetavši — potem prepustimo osveti Rouvenatu. In zdaj hiti, ukazuj, zdravnika, zdravnika! ..."

Kmalu je bila vsa pristava pokonci. Dočim so poslali po pomoč, je Lucila zaprla zopet pisalnik ter zvezek ključev potisnila nezavednežu pod vzglavje. Ko se Blanche zopet vrne v sobo, najde Lucilo pri postelji klečečo in plaka-jočo.

"No," povpraša, "kako mu je?"

"Še zmerom enako!" zajoče Lucila. "O Bog, jaz nisem hotela jokati, pa morem li drugače? Po devetnajstih letih vidim ga zopet, in v takem položaju! Pa ne, on ne umrje! Bog ne pripusti, da vzdihne, ne da bi me videl, ne da bi mi odpustil in da ne bi še enkrat slišala njegovega glasa! Oj, Oče v nebesih, sveta Mati Božja, usmilita se me! O Blanche, Blanche ... pogledi vendar, on diše, odpira oči ... O, o! ..."

Jacques Mellier se polagoma vzravna.

15.

Izprva zmedeno pogleda okoli sebe kakor bi skušal, ne-česa domisliti se. Lucila se je bila umaknila nazaj. Blanche podpre starčka ter mlo reče: "Oče, oče, zavedi se vendar! Ali me ne poznate? Saj sem jaz, mala tvoja Blanche!"

"Da, zdaj se domislim!" izpregovori starček in na obrazu se mu je poznalo, da se mu je duša zopet razsvetila. "Tu, tu v senci ... odpri pisalnik ... ropar ..."

"Umiri se vendar, oče! Ni ga roparja tu; mala Blanche je pri tebi."

"Da, da, to je dobro. Pa kje je Rouvenat?"

"Ni se še vrnil, oče."

"Ah, da, prav. Šel je v Pariz, da privede sina moje Lucile, tvojega ženina. Pa jaz nisem sanjal. Človek je zlezel v mojo sobo, tja k pisalniku, in je ropal, ropal ves denar mojih otrok! Pomagaj mi, pomagaj mi, Blanche ... Daj mi mojo obleko. Tako! In ključ ... Kje so? Tu pod vzglavjem! Kako prihajajo sem! Ah!"

Jacques Mellier je omahoval, ko stopi zopet na noge, tako, da ga je Blanche jedva mogla držati pokonci. A vlekel se je vendar k denarnici. Tam pa se zgrudi, kakor v omedlevici na kolena. Pa z največjo silo se zopet vzdigne ter vtakne ključ v ključavnico. Blanche ga je pri tem držala. Pokrov se odpre.

(Nadaljevanje sledi.)

Dopisi

PO "G. N." STA SE POROČILA

Paris, Ill. — Cenjeno uredništvo. Pošljem Vam naročnino za "Glas Naroda" za celo leto sedem dolarjev, ker tale list je nama tako priljubljen, pa veste zakaj? — ko sva se oženila skozi ta list, pa vsa najina leta prav zadovoljna živiva.

Bilo je leta 1921, ko sem prišla iz starega kraja v Ameriko s teto in stricem v New York. Tam sta mi dobila službo pri Judih, pa nisem hotela živeti pri njih, sem pa lepo na tihem dala v "Glas Naroda", da iščem službe pri Slovencih. Ivanka Mlakar sem se pa pisala. Jaz pa dobim čez 30 pisem od vseh krajev, pa sami ženi. Vsa se je le za-ženitvo oglašil, in med njimi je bil tudi ta, s katerim zdaj živiva skup. Ne bom pa danes popisovala vse svoje zgodovine, imam pa popisano vso svojo zgodovino in obsega 150 strani. Kakšno čudno naključje človek doživi.

Zdaj je vojna in še volitve, to bo zdaj glavna reč tukaj. Kako se bo vse o zmotalo skozi te čudne čase, kot jih preživljamo.

Tukaj, kjer živim, so lepe farne; obrode najbolj koruza; pšenica in fižol. Vsako leto pa imamo sušo po kaka dva mesca ni nič dežja. So pa tudi

premogovniki, pa bolj redki. Največ jih je že podrtih. Bile so velike nasebine vseh vrst. Največ je bilo Italijanov in Slovencev, pa so se največ selili v Chicago za delom.

Jaz berem vseh sort dopise v časnikih, da se oglase iz starega kraja skozi Rdeči križ. Rada bi pa zvedela če, kdo kaj ve od Poljanske doline in od Žirov, kaj je zdaj tam? Enkrat sem brala v "Glas Naroda", da so Žiri bombardirali in vse ljudstvo uničili. Jaz sem že naredila prošnjo na Rdeči križ in so mi vse spisali in obetali, da bom dobila odgovor v treh mesecih, pa je že šest mesecev pa še ni nič. Jaz sem doma blizu Žirov, pa imam tak strah in skrb, kako je tam, pa od nobenega ne dobim nobene vesti, ali je še kdo živ ali kje so? Prosim, če kdo kaj ve naj mi piše na moj naslov.

Pozdrav vsem čitateljem, in sožalje materam, ki imajo sinove pri vojakih. Koliko solz pretočijo, ko jih nobeden ne vidi. Moje največje želje so, da bi bil kmalu mir.

"Glasu Narodu" pa veliko novih naročnikov. Veliko po-čnega piše in lepe povesti zmiraj.

Ivanka Fik.
Box 220, Paris, Ill.

IZ PITTSBURGHA

Pittsburgh, Pa. — Kako dobro in prijetno je človeku pri sreči ako vidi, da dobi odgovor oziroma pomoč, ako za kaj apelira. To omenjam zato, ker naši rojaki so se res zavzeli za zbiranje obleke in drugih reči za naše trpeče re-veze v domovini. Nekateri ste se takoj odzvali in kar je pa Vas, da še zaozostate, pridru-žite se tej množici, ki nosi in vozi v Slovenski Dom. Brez ozira koliko se zbere, še vse bo premalo, ker potreba je zelo velika. V nedeljo popoldne ob polstirih (3.30) bo zopet seja v to svrhu in zvečer ob sedmi uri bo pa kazanje slik iz Jugoslavije in tudi ne-kaj drugih vojniških slik iz raz-nih bojnih poljan. Preostanek te predstave bo tudi poslan v sklad za pomoč našim trpinom onkraj morja. Kadar slišimo, da je kakšna prireditelj ali shod v dobrobit našega slo-vanskega naroda, bi se morali brez ugovaranja stoprocentno

udeležiti, ker le na ta način bi pokazali našo lojalnost do njih in njihovega pogumnega bo-jevanja v prid svobode in pro-stosti.

Ponovno: Zbirajmo obleko. Udeležimo se seje na 15. OK-TOBRA. Udeležimo se pred-stave na 15. oktobra ob sedmi uri zvečer v Slovenskem Do-mu na 57th in Butler Str. Ne odlašajmo na jutri, kar lahko storimo še danes. Zdravimo se, delajmo skupno, kot se naš Slovan bori in preliva svojo mučeniško kri za edinstvo in pravico.

Mary Skerlong.

Kupite en "extra"
bond danes!

ŠIVALKE

Rabimo šivalke na Wilcox-Gibbs in Singer zig-zag šival-ne stroje. Vprašajte na: 129 W. 22nd STREET, (6th Floor), NEW YORK CITY 10—12 to 19.

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI
IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovancev za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest
v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavitku gotovino oz. znanke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIČ PUBLISHING
COMPANY

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago 23,

NADALJNI DAROVI

Brat Joseph F. Durn, tajnik podružnice šte. 48 v Collin-woodu, poroča, da sta delegata Andy Božič (zidar) in Louis Kaferle darovala konvenčne dnevne svoje podružnici. Ta podružnica je tudi podedovala polovico imovine razpuščene postojanke Slovenskega Soka-la. Ti in drugi prispevki so pomagali ojačiti blagajno te delavne podružnice SANSa in vsled tega nam je odbor po-slal ta mesec lepo svoto \$350. V septembru in oktobru nam je ta podružnica poslala že \$1050.00.

Podružnica šte. 51 v Bar-ber-tonu, Ohio, nam je zadnji teden poslala po svoji tajnici sestri Smerdel, znesek \$250.00.

Sestra Agnes Zalokar iz Cle-velanda, bivša članica širšega odbora, je poklonila svoj ček za konvenčne dnevne v zne-sku \$20 v našo blagajno. Isto sta zaključila storiti SANSov častni odbornik dr. Frank J. Kern ter konvenčni predsed-atelj brat Joseph Zavertnik.

Na SANSovi konvenciji je gl. tajnik Ameriške bratske zveze brat Anton Zbašnik v imenu svoje organizacije iz-ročil SANSu ček za \$1000.00. To je že drugi ček za \$1000 od ABZ.

Podružnica šte. 39 v Cleve-

landu je na konvenciji poklo-nila SANSu ček za \$500. Sku-pni dohodki v septembru so znašali preko \$3500.00. To je jasen dokaz, da je naš narod ZA nadaljevanje dela, ki ga vrši Slovenski ameriški naro-dni svet.

Slovenski narodni dom v Clevelandu, kjer se je vršila naša konvencija 2. in 3. sep-tembra, nam je dovolil vse prostore za dvodnevno zboro-vanje brezplačno.

Brat Rado Vavpotič iz Broo-oklyn, ki si je omislil izdelava-ti partizanske zvezdice in izkupiček izročiti SANSu, nam je samo v septembru izročil \$71.40, manjše vsote pa že prej. Brat Rucigay, tajnik zbora Slovan, nam je poslal \$29.75 za iztržene zvezdice. Na kon-veciji ABZ v Rock Springs-u, Wyo., je brat Ignac Zajec na-bral za zvezdice med delegati \$46.50.

Med našo mladino je najak-tivnejša narodna delavka mla-da Josephine Peschel, hčerka tajnika podružnice šte. 63 v Brooklynu. Prodajala je parti-zauske zvezdice in nam posla-la \$50.13 čistega dobička.

Vse mi prispevateljem in pri-dnim delavcem in delavkam naša iskrena zahvala!

RELIFNA AKCIJA

V nekaterih krogih se dela-tis, da se je SANS polotil or-ganizirati svoje podružnice za pomožno akcijo, da kompetira in kljubuje slovenski sekciji JPO. Temu ni tako. SANS je osnovni del Združenega odbo-ra južnoslovanskih Amerikan-cev, ki je pred kratkim dobil od predsedniškega odbora za kontrolno vojniš reliefov poslov-nico šte. 583 za zbiranje in distribucijo prispevkov in ma-teriala za re-veze v Jugoslavi-ji. Obveščeni smo, da je to edi-na jugoslovanska organizacija, ki ima podporo od Ameriških in Jugoslovancev, z dovoljenjem za distribucijo. Ker postaja ve-lika potreba za nujno delitev reliefa, je pač naša dolžnost ko-operirati in sodelovati z novo reliefno akcijo Združenega od-bora. Ustroj JPO-SS je precej kompliciran in vodstvo mora najprej dobiti dovoljenje od glavnih odborov desetih pri- New York. SANSov tajnik je družinih bratskih organizacij obenem blagajnik tega novega predno se more pridružiti in skupno delovati z Vojnimi re-

vano, bo vzelo mnogo časa. Zi-una pa je pred durmi in narod doma strada in umira radi po-manjkanja. In radi teh razlo-gov SANS apelira na svoje po-družnice in druge skupine, ki niso obvezane pošiljati prispev-kov za staro domovino JPO-SS, da jih pošiljajo naravnost v naš urad. Tu bomo vodili pregledne račune o vseh pre-jemkih ter posvetili vprašanju primerno publiciteto.

Zbiranje denarnih prispev-kov in oblačila za stari kraj ki se je pričelo. Vsaka podruž-nica naj organizira odbore, ki bodo imeli v oskrbi zbiranje gotovine in dobrega oblačila. Plačilne nakaznice, čeki, me-nice itd., naj bodo izstavljene na SLOVENIAN AMERICAN NATIONAL COUNCIL in po-slane na naš urad. SANS bo najprej dobiti dovoljenje od po-šiljal skupne vsote odboru v glavnih odborov desetih pri- New York. SANSov tajnik je družinih bratskih organizacij obenem blagajnik tega novega predno se more pridružiti in skupno delovati z Vojnimi re-

lifa. Vsa obleka in druga obla-čilnim fondom Amerikancev la naj bo najprej očiščena. po-južnoslovanskega porekla. Pre-pravljena, pošta in spravljena dno bo tako dovoljenje izposlo-v v nosno stanje ter v večjih za-

NAVODILA ZA ZBIRANJE IN ODPOŠILJANJE OBLAČILA

1. Prosim, da ne zbirate prepo-nošene obleke, ki ni več za rabo. Vsako oblačilo mora biti zašito in pokrpano. Gumbi in druge zapone morajo biti v dobrem stanju, pod-vlaka pošta in popravljen itd. Oblačilo mora biti v tak-em stanju, ko dospe v Jugoslavijo, da se ga lahko takoj nosi.

2. S kako večjo čistilnico oblek se naj napravi dogo-vor, da bo za čiščenje računala po teži in ne od kosa. Ker oblačil ni treba likati, se jih lahko očisti na debelo, to je v culah ali zvežnjih. Uredi in poravnava se jo lahko po čišče-nju. Kdor zamore, naj da obleko čistiti predno jo izroči po-biralcu ali pobiralki.

3. Oblačila naj bodo sortirana po sledečem redu:

- Moška zimska oblačila (spodnja in vrhna)
- Moška lahka oblačila
- Ženska zimska oblačila
- Ženska lahka oblačila
- Otroška zimska oblačila
- Otroška lahka oblačila
- Oblačila za novorojenčke

4. Zaboji naj bodo odposlani s predplačano vozmino na

WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF
SOUTH SLAVIC DESCENT

282 NINTH AVENUE, NEW YORK, N. Y.

5. Sporočite SANSu pismeno, kaj ste poslali, kedaj, ko-liko funtov in položaj (sjava obleka, nova, moška, ženska itd.)

zobjih odposlana naravnost na:
War Relief Fund of Americans
of South Slavic Descent
282 Ninth Avenue
New York, N. Y.

Podružnicam smo poslali po-sebna navodila glede zbiranja, ravnanja in odpošiljanja oble-ke.

Da bo podružnicam lažje po-birati prispevke za SANS in reliefno akcijo ZOJSA, smo se-stavili v slovenščini primerni apel na naše rojake. Omejeno število iztisov lahko dobite v našem uradu in jih razpošljete med ljudi predno se prične pobirati.

Mirko G. Kuhel, tajnik.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČA-
MO NASLEDNJE MUZI-
KALJE.

SLOVENSKE PESMI

Zbirka 9 narodnih pesmi
izdala Glasbena Matica v
Clevelandu.

Cena — \$1.50

Emil Adamič — 16 JUGOSLOVANSKIH
NARODNIH PESMI za moški
zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za mo-
ški zbor 50

ŠEST NARODNIH PESMI za mo-
ški zbor 50

Franc Venturini — ŠEST MEŠANIH
IN MOŠKIH ZBOROV 50

Ferdo Juvanc — 16 MLADIH LET.
moški zbori 50

Peter Jerab — OSEM ZBOROV (mo-
ški in mešani) 50

Moški zbori

OSKAR DEV:

Barčica; Oj, moj šolci je sov;
Kam mi, fantje, drev v vas pol-
demo 50

OSKAR DEV:

Šrečno, ljubeča moja; Ko ptič-
ca na tuje gre; Šolci; Moj očka
'ma konjička dva; Ljubi sem pl-
sance; Slovo; Je vplivala luč 50

EMIL ADAMIČ:

Modra devojka (belokranjska) 50
Vso noč pri potoci 50
Jurjeva 50
Eodi Miska domo; Kaj druge-
ga hočem; Zdravica 50

VASILJ MIRK in A. GROBNIK:
Vetrič; Pe gradini 50

FERDO JUVAČ:

Zjutraj 50
Slovanška 50

PETER JERAB: Peita rola; VANI

Lij mirk; Podoknica 50

ZORKO PRELOVEU:
Le enkrat še 50
Slava dela 50

HR. VOLARIČ: Mošmarin; JON
PAVČIČ: Potkan ples 50

Ameriška slovenska tira. (Holmar) 50

Orlov. himna (Vodopivec) 50

Slovenski akordi, 23 melodij in
moških zborov (Kari Adamič) 50

Trije mešani zbori (Glasbena Ma-
tica) 50

V popolnični noči, kamata za solo,
zbor in orkester, (Sattner) 50

Uladini, pesmi za mladino s klavir-
jem (E. Adamič) 50

Ovo pesmi, (Prelovec) za moški
zbor in solo 50

Naši himni, dvoglasne 50

Gorski odmevi, (Laharnar), 11
zvezek, moški zbori 50

LA TAMBURICE:

NA GORENJSKEM JE
FLETN, podpora slo-
venskih narodnih pesmi
za tamburice, zložil Mar-
ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tambu-
rski zbor (Bajuk) 75

Bom del na planinci, (Bajuk),
podpora 50

ZA CITE:

Poduk za citre. — 5 zvezki —
(Kodeljak) 50

ZA KLAVIR:
Bari pridejo. — Koruzica — 50

KNJIGARNA
Slovenic Publishing Co.

216 West 18th St., New York